ТАҚРИЗ

ба автореферати диссертатсияи Ҳомидзода Ҷонибек Убайд дар мавзуи «Таҳқиқоти ҳуқуқӣ-ҷиноятии ҷиноятҳои дорои хусусияти конвенсионӣ» барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои ҳуқуқшиносӣ аз рӯйи ихтисоси 5.5.8. «Ҳуқуқи ҷиноятӣ ва криминология; ҳуқуқи иҷрои ҷазои ҷиноятӣ»

Диссертатсияи Ҳомидзода Ҷонибек Убайд ба омӯзиши яке аз масъалаҳои муҳими муосири илми ҳуқуқи ҷиноятӣ — ҷиноятҳои дорои хусусияти конвенсионӣ бахшида шудааст. Дар шароити ҷаҳонишавӣ ва афзоиши ҷинояткории фаромиллӣ, масъалаи ҳамоҳангсозии қонунгузории миллӣ бо меъёрҳои ҳуқуқи байналмилалӣ аҳамияти махсус пайдо намудааст. Аз ин рӯ, мавзуи таҳқиқот аз нигоҳи илмӣ ва амалӣ саривақтӣ ва зарурӣ арзёбӣ мегардад.

Муаллиф дар раванди таҳқиқот кӯшиш намудааст, ки моҳияти ҷиноятҳои дорои хусусияти конвенсионӣ, хусусиятҳои фарққунандаи онҳо аз дигар навъҳои ҷиноятҳои фаромиллӣ ва байналмилалӣ, инчунин ҷойгоҳи онҳоро дар низоми ҳуқуқи ҷиноятӣ муайян намояд. Дар ин раванд масъалаи тафсири мафҳумҳои асосӣ ва ҷудокунии истилоҳоти илмӣ ба таври нисбатан муназзам баррасӣ шудааст, ки барои рушди назарияи ҳуқуқи ҷиноятӣ аҳамияти муайян дорад.

Яке аз самтҳои муҳими таҳқикот ба масъалаи мутобиқсозии қонунгузории ҷиноятии Ҷумҳурии Тоҷикистон ба санадҳои байналмилалӣ бахшида шудааст. Дар ин замина муаллиф ҳолати имплементатсияи меъёрҳои конвенсионӣ, аз ҷумла дар самти мубориза бо ҷиноятҳои вазнин ба ҳаёт ва саломатии инсон, савдои одамон, инчунин ҷиноятҳои ба амнияти ҷамъиятӣ ва ҳокимияти давлатӣ таҳдидкунандаро таҳлил намудааст. Натиҷаҳои таҳлил нишон медиҳанд, ки гарчанде қонунгузории миллӣ дар ин самтҳо рушди муайян ёфтааст, аммо то ҳол масъалаҳои марбут ба ҳамоҳангсозии пурраи меъёрҳо ва такмили механизмҳои татбиқ боқӣ мондаанд.

Муаллиф инчунин ба масъалаи ҷиноятҳои дорои хусусияти конвенсионӣ дар заминаи таҳдидҳои муосир, аз ҷумла экстремизм ва коррупсия таваҷҷуҳ зоҳир намудааст. Ин равиш имкон додааст, ки робитаи байни ҷиноятҳои фаромиллӣ ва амнияти миллию ҷамъиятӣ равшантар инъикос гардад. Бо вуҷуди ин, дар баъзе ҳолатҳо таҳлилҳо бештар хусусияти тавсифӣ дошта, ба таҳлили амиқи муқоисавӣ бо таҷрибаи давлатҳои хориҷӣ ниёз доранд.

Дар диссертатсия як қатор хулосаҳо ва тавсияҳо пешниҳод гардидаанд, ки ба такмили қонунгузории ҷиноятӣ ва баланд бардоштани самаранокии мубориза бо ҷиноятҳои фаромиллӣ нигаронида шудаанд. Аммо бояд таъкид намуд, ки қисми муайяни ин тавсияҳо хусусияти умумӣ дошта, мушаххассозии онҳо дар шакли пешниҳодҳои мустақими тағйир ба меъёрҳои қонунгузорӣ метавонист арзиши амалии таҳқиқотро боз ҳам баланд бардорад.

Сатҳи истифодаи сарчашмаҳои илмӣ ва меъёрии байналмилалӣ дар диссертатсия дар маҷмуъ қаноатбахш буда, муаллиф кӯшиш намудааст, ки маводи назариявии гуногунро ҷалб намояд. Ин ҳолат ба мустаҳкам гардидани заминаи илмии таҳқиқот мусоидат кардааст. Бо вуҷуди ин, дар баъзе қисматҳо истифодаи таҷрибаи судӣ ва амалияи мақомоти ҳифзи ҳуқуқ метавонист таҳлилҳоро боз ҳам ғанитар гардонад.

Дар маҷмуъ, диссертатсия дорои мантиқи илмии устувор, сохтори муназзам ва мазмуни таҳлилии қобили қабул мебошад. Навгонии илмии он дар кӯшиши муайян намудани ҷойгоҳи ҷиноятҳои дорои хусусияти конвенсионӣ дар низоми умумии ҷиноятҳои фаромиллӣ ва таҳлили масъалаҳои имплементатсияи меъёрҳои байналмилалӣ дар қонунгузории миллӣ зоҳир мегардад.

Дар баробари ҷанбаҳои мусбии кор баъзе эродҳо ва тавсияҳоро метавон зикр кард: масалан дар автореферат пешниҳод карда нашдудааст, ки кадом шаклҳои имплементатсияи меъёрҳои байналмилалӣ дар қонунгузории ҷиноятии миллӣ истифода мешаванд.

Бо дарназардошти ҷанбаҳои мусбат ва баъзе камбудиҳои зикршуда метавон хулоса намуд, ки диссертатсияи Ҳомидзода Ҷонибек Убайд ба талаботи муқарраргардида барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои ҳуқуқшиносӣ ҷавобгӯ мебошад ва метавонад барои ҳимоя тавсия дода шавад. Эродҳо ва камбудиҳои зикршуда, дар маҷмуъ, аҳаммияти назариявию амалии диссертатсияи мазкурро коста намекунанд ва ба муҳтавои кор таъсири манфӣ намерасонанд. Хулоса, диссертатсияи Ҳомидзода Ҷонибек Убайд дар мавзуи «Таҳқиқоти ҳуқуқӣ-ҷиноятии ҷиноятҳои дорои хусусияти конвенсионӣ», барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои ҳуқуқшиносӣ аз рӯйи ихтисоси 5.5.8. Ҳуқуқи ҷиноятӣ ва криминология; ҳуқуқи иҷрои ҷазои ҷиноятӣ дар сатҳи зарурии илмӣ анҷом ёфта, аз ҷиҳати мазмун ба талаботи мавҷуда мутобиқ мебошад.

Муқарризи расмӣ:
доктори илмҳои ҳуқуқшиносӣ, профессор,
мудири кафедраи ҳуқуқи байналмилалӣ
ва ҳуқуқшиносии муқоисавӣ
факултети ҳуқуқшиносии Донишгоҳи
(Славянии) Россия ва Тоҷикистон Аминова Ф.М.

Суроғаи муқарриз: 734025, Ҷумҳурии Тоҷикистон,
ш. Душанбе, кӯч. Н. Махсум, 85/1
Тел. 227-39-86; E-mail: farida.aminova.2016@mail.ru

Имзои Ф.М. Аминоваро тасдиқ менамоям:
Сардори Раёсати кадрҳои муассисаи
байнидавлатии таҳсилоти олии Донишгоҳи
(Славянии) Россия ва Тоҷикистон Исмоилова М.Н.

Суроғаи муассиса: 734025, Ҷумҳурии Тоҷикистон,
ш. Душанбе, кӯч. М. Турсунзода, 30
Тел. (+992 237) 221-35-50; Факс: (+992 237) 221-05-70
E-mail: p.rektora@mail.ru
www.rtsu.tj.ru
«28» апрели 2026 сол